I. évfolyam. Arad, 1886 Februárhó 25. Csütörtök. 56-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a lépcsőnél.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

Sajtó és társadalom.

Arad, febr. 23.

(F. D.) Egy pillanatig sem habozunk elismerni ama szokásos tételek teljes érvényét, hogy a sajtó valóságos hatalom, eszmék és reformok hirdetője és kezdeményezője, fegyver, mely ott, ahová lesujtott, hatásának maradandóbb és gyógyithatatlanabb nyomait hagyja hátra, mint az élesre fent kard és romboló löveg.

Az emberiségnek, vagyis inkább a tömegnek, minden időben szükséges volt, s ugy látszik, mindig is szüksége lesz olyan közegekre, melyekre a saját, a maga összességében óriási hatalmát ráruházza: ő csak a maga erejének képviselőjét szolgálja és dédelgeti akkor, mikor annak képét a legtiszteltebbek között is a legmagasabbra helyezi.

A Madách nagy művének éppen ezért szembeszökő hiánya az, hogy ő, ki az emberi viszonyok és hatalmi szervezetek minden már elmult és a jövőben még képzelhető alakját nemes születésében és léha tulkapásai folytán beállott gyászos sülyedésben tüntette fel, nem mutatja meg az álmodozó Ádámnak a mai társadalmat, melynek a legfőbb vezérlő eszméje semmi más annyira, mint a sajtó.

A részletekbe nem bocsátkozunk. Nevezzen meg valaki olyan emberi viszonylatot vagy kormányzati és közhivatali szervezetet, olyan személyes és egyéni momentumot, mely a sajtó beavatkozásától, vagy mondjuk szebben: ellenőrzésétől meg volna kimélve. Nagyok és kicsinyek, elevenek és holtak fölött kérlelhetetlen kiméletlenséggel mond itéletet. Az iskolás gyermekek a papájuk lapjának politikai álláspontja szerint csak oly tüzzel törnek pálczát Bismarck, Gladstone és Tisza Kálmán fölött vagy mellettük, mint mi felnőttek, kik nem ritkán személyes érdekeink kapesán is kénytelenek vagyunk érdeklődni az ujságok iránt.

A helyzet signaturája ma: a sajtó korlátlan egyeduralma.

A londoni jelenet folytatását képezendő „tizenkettedik szint“ körülbelől a következőleg lehetne scenirozni.

Ádám: (az Oxford-streeten a „Timest“-t és a „Függetlenség“-et tartva kezében.) Mondd Lucifer, minő csodás varázsszal birhatnak ezek a holt betük, hogy minden ember, mielőtt a napi munkájához kezdne, fél- vagy egész órákat tölt el avval, hogy az ő néma beszédjüket mohó vágygyal értelmezze.

Lucifer: Sok ezer más között ez itt két hirlap. Belőlük tudja meg a világ, hogy mi történt tegnap az egész föld kereken: belőlük értesül az államférfiak czéljairól és törekvéseiről, a társadalmi rend, személy- és vagyonbiztonsági viszonyok javitására czélzó mozgalmakról; ezek oktatják meg őt a tudomány és művészet haladásáról és tökéletesedéséről; innen tudja meg, ki emelkedett az embertársak közül a mindennapnál magasabbra, s a mi legtöbb, ezek szolgálnak mindenkinek, a ki gondolkodni nem tud vagy nem akar, commentárral és kritikával mindazon dolgok felől, melyek az embert a legkülönbözőbb szempontokból csak érdekelhetik.

Ádám: Beteljesült hát lelkem ideálja! (Most már tizenkettedszer.) Valóban nemes és magasztos gondolat: az egyénnek bármiféle szereplésébe a nyilvánosság ellenőrző, buzditó és itélő kezét benyulni látni. Mindenki, az antik böles ohaja szerint, üvegfalakból emelt házakban lakik, melyek mögött minden tette szabadon van alája vetve a kérlelhetetlen nyilvános kritikának. A közérdek megsértéséről, hűtlen kormányzásról, közvagyonok elsikkasztásáról, egyéni nemtelenségről itt már szó sem lehet. Ez óriási erő: a nyilvánosság hatalma igazságot és erkölcsöt áraszt szét a föld minden zugába.

Lucifer: Jer, ismerkedjél meg velük közelről. Elemezzük e hirlapok rovatait s aztán tegyünk látogatást a szerkesztőségekben. Ez az első czikk, jól megtermett cicero-betükkel nyomatva, a lapban a legfontosabb. Leginkább lévén hivatva a lap vezérlő szellemét képviselni, vezérczikknek is neveztetik. A mai „Times“ Magyarország és Ausztria viszonyáról czikkezik és nagyon feldicséri a magyar miniszterelnököt, a ki a legujabb kiegyezési vitában a helyzetnek lelkiismeretes megfontolásával védte nemzete érdekeit.

Ádám: S nézd, a „Függetlenség“ mégis szolgalelkűséget lát eljárásában, s avval vádolja őt, hogy eladta a hazát.

Lucifer: Hja, ha te engem minduntalan ily kicsinyes észrevételekkel szakitasz félbe, akkor még én sem leszek képes neked kellő képet adni a sajtó nemes feladatáról. — Ez a második czikk leginkább a fontosabb és közérdekü napi események leirása, parlamenti és közgyülési tudósitások közlésére szoritkozik. Mint ilyennek, a lap politikai pártállásához semmi köze.

Ádám: A „Függetlenség“ tudósitásából látszik, hogy ma nem az értelmiség és férfijellem kormányozzák Magyarországot. Tisza és Trefort beszédei alig néhány sornyi terjedelmüek, mig Zimándy az ő beszédeinek tartalmasságával, Csanády az ő átgondolt felszólalásainak gyakoriságával és Verhovay az emberbecsület örökös hangoztatásával a magyar parlament legképzettebb, a haza sorsát leginkább szivükön hordó és legjellemesebb alakjainak látszanak.

Lucifer: Látszik, hogy nem olvastad a többi pártlapokat. Ime a Naplóban Szilágyi és Apponyi háromórás beszédeit egész terjedelmükben láthatod közölve. Trefort beszédének pár sornyi kivonata mellett.

Ádám: De hiszen épp az előbb mondottad, hogy e tudósitások nem pártszinezetüek.

Lucifer: Azt mondottam, hogy ne szakits félbe minduntalan. Nézzük a kisebb napi hireket. Mintán a „Függetlenség“-et érdekesebbnek látszol találni, kezdjük az övével. Mindjárt elől azt a szenzácziós hirt olvashatod, hogy X. Y. állami főhivatalnok meglopta a kezelésére bizott állami pénzeket. Olcsó áron adott el állami javakat, természetesen egy gazdag zsidónak, akit néhány nap előtt a miniszterelnök palotája előtt láttak leszállni a siklóról. A „leleplezett“ hivatalnok még szabadon járkál s nemrég a főispánnal tarokkozott a kaszinóban. Corruptio a kormány legfelső lépcsőjétől kezdve a társadalom legalsó rétegéig. A becsület ma már csak a madrágtalanok és koldusok előjoga. (Félre:) Mert ezekét nem érdemes kétségbevonni.

Ádám: Valóban hajmeresztő állapotok. E lapnak igaza van: ily körülmények között az álladalomnak lehetetlen tönkre nem mennie. Quousque tandem?! . . .

Lucifer: No, annyira még ninesen a dolog. A vádat meg fogják vizsgálni, s ha az, mint rendesen történni szokott, teljesen alaptalan, a fellázitott hangulat ujra el fog csendesülni.

Ádám: S a gyanusitott tisztviselő magánbecsülete?

Lucifer. Csekély dolog. A közérdek mellett az egyénnek becsülete, még ha igaztalanul támadtatik is meg, számba sem vehető csekélység. Aztán maga a lap is hozni fogja, hogy a vizsgálat X. Y. vádolt tisztviselő ellen terhelő bizonyitékokat nem talált.

Ádám: A régi kalták a becsületrablónak a fülét vágatták le, s ha az alaptalan vádját visszavonta, a levágott fület ismét visszavarratták a fejére. Nem igy kellene-e az ilyen vádak kimondóival is eljárni?

Lucifer: Orjöngsz. Amit a sajtó tesz, az a „közérdek“ kedvéért van téve. Aztán nem történnek-e néha csakugyan bünök és mulasztások. A vizsgálóbiró és a törvénykezés ezeknek kideritésére és megbüntetésére csekély és tehetetlen eszköz: a jól értesült reportereknek kell hozzájárulniok, hogy a törvénykezés a maga feladatát az ő gyámkodásaikkal teljesithesse. Igaz ugyan, hogy például a franczia rendőrség éppen az absolut uralom és a sajtószabadság korlátozásának idejében volt a világ legtökeletesebb szervezete, s hogy néha a sajtónak ujdonságtermelő vágya éppen a bünös figyelmét ébresztvén fel, a vizsgálatnak vagy a büntetőtörvénykezésnek akadályául szolgál, de hát hibázni emberi dolog és egyes esetekből az általános szabályra következtetést vonni nem lehet.

Ádám: Volt-e már mégis eset arra, hogy bünös üzelmek csupán a sajtó közbelépése és tevékenysége által voltak kiderithetők és megbüntethetők.

Lucifer: Ez nem tartozik a dologra. Különben is, ha a sajtó e feladat teljesitésére alkalmasnak mutatkozott, miért nem pótolták vele az emberek a biróságoknak elavult intézményét.

Ádám: Nézd csak, oh Lucifer, mily mohósággal kapkodják az emberek ezen ujságelárusitónak portékáját. Ez bizonyosan valami kitünően szerkesztett hirlap lesz.

Lucifer: Vegyünk egyet. Ára egy félpenny. Szerkesztve a független nép érdekeinek megvédésére. Kimeritő és részletes tudósitások a tegnapi zavargásról, melyet munkátlan munkások vittek véghez a Trafalgare-Square-en. In körülöttünk is láthatod a bevert kirakatokat és letépett boltczimereket. A mai külön kiadásban a tegnapi eseményeknek még fokozottabb mértékben való ismétlése van kilátásba helyezve. E hirre a nép, eleinte csupa kiváncsiságból, összecsődül a megjelölt helyen, aztán egy suszterinas elkurjantja magát, s a legközelebbi pillanatban a kiváncsi tömegből zendülő lesz, mely néhány demagóg által feltüzelve: mellet feszit a rendőrség szuronyának és kifosztogat minden békésen haladó kaputos embert.

Ádám: És ki inscenirozza ezt a fékevesztett zavargást?

Lucifer: A hirlapok nem. Ezek csak tényeket konstatálnak és részletes leirásokat közölnek. A ki elolvassa, majd csinál hozzá magának kommentárt. A dolog meeting elé kerül, a néplap erről ritkitott és kövér betükkel tömött tudósitásokat hoz s néhány nap alatt készen van a hangulat. Nézd csak, mily lázasra kigyult arczczal olvassa az a három citybeli naplopó a tegnapi akasztás leirását. A kivégzettnek egész tegnapi menete, utolsó szavai, a szomoru sorsát tárgyaló néprigmusok, élethü arczképe kiséretében, a legutolsó részletekig közölve vannak. Attól a pillanattól kezdve, mikor az elitéltet a bakónak átadták, minden mozdulata, arczizmainak minden ránczása, szemeinek megüvegesedése, nyelvének megfeketedése és elönyomulása anatomiai pontossággal van részletezve. A névnélküli csavargóból, büne következtében, a nap hőse lett, a kiről a koresmákban és lebujokban beszélnek, s sorsát érzelmes szakácsnők megkönyezik. — Ez a vöröshaju lakatos-legény meg éppen most határozta el magát arra, hogy a saját szakállára tesz próbát avval a szellemdus eljárással, melyet a mult heti ékszerrablás tettesei alkalmaztak, s melynek receptje kimeritő pontossággal van leirva a félmillió olvasóval biró néplapban.

Ádám: De hiszen ez, legalább végeredményében, egyértelmü az oktalan tömeg vak szenvedélyének fellázitásával és a zavargásra való buzditással.

Lucifer: De a szerkesztőt nem lehet érte megtámadni. Az államügyész nem kötheti bele. S ha beleköt, a nép martyrt lát benne s képviselőjének küldi fel a parlamentbe.

Ádám (ingerülten): S mondd csak, Lucifer, nem jutott még eszébe senkinek, a helyzet ura, vagy Oroszország: és mellettünk a valószinüség azért nagyobb, mert mi az okkupált tartományok által tényleg is benn vagyunk: Szerbiával kötött barátságunk és rokonszenvünk tényleg fon áll, mig az orosz Bulgáriából tényleg kiszorult, s a kis Montenegrót kivéve, a balkáni népek rokonszenvét tényleg elvesztette. Neki tehát, ha befolyását csak részben akarja is visszanyerni, minden politikai ügyességére, s diplomácziai tudományának minden erőfeszitésére szüksége van. Az ő helyzete az, ami a csónakból kifordult emberé: vagy visszakapaszkodik, vagy az egész csónakot felforditja, hacsak Bismarck határozottan a körmére nem koppant. De erre ma még semmi remény. A béke melletti tüntetések félszegek, nem határozottak. A nagyhatalmak nem merik nyilatkozni. Egyik a másik szájából lesi a szót, de valamennyi csak neutralizál és paralizál és a másik mozdulatát várja.

Ezalatt közeledik márczius. Semmi bizonyos, semmi megállapodás, senki se tudja, hogy mi lesz: de mindenki kardja markolatára teszi jobbját. A puskapor száraz, a fegyvertárak rendben, sőt talán már a mozgósitási parancsok is készen. Csak a nagy dobnak kell a zenéhez hozzá szólni.

És a népfelkelés egész Európában rendezve. Még Olaszországnak is egy millió négyszázezer emberével van több, mint nekünk. Nem mind rendes katonaság, az igaz: de fegyvertfogható férfi, többnyire volt katona, aki érti a regulát és a vezényszót. A szervezet és felszerelés ugyanaz, ami a katonaságnál. Németországban majd hatmillió. Az oroszé több a tizmilliónál. A mi összes haderőnk, honvédséggel együtt, egymillió kétszázezer. El vagyunk tehát késve tisztességesen. A kormányok, amint látszik, sürgősen akarják most a törvényhozások elé terjeszteni, s a „Pesti Napló“ töri is már fejét, hogy lehetne visszautasitani az egészet.

Eszembe jut az a tékozló fiu, aki minden vagyonát elverve, pinczérkedett, mikor egyszer tudomására jön, hogy ujabb örökséghez jutott. „Pompás alkalom“, kiált föl. „Ebben az esős időben a főváros valamennyi bérkocsiját megfogadom, s ugy fogom nézni egy ablakból, hogy pocsognak a sárban a filiszterek.“

A „P. Napló“ is azon a fokon áll, hogy a mindenáron való ellenzéskedéssel politikai hitelének egész tőkéjét elkártyázza. De hát ime a háboruban, s a népfelkelési törvény előterjesztésében uj tőke mutatkozik. — Nagyszerü! — kiált fel az ellenzéki csatárláncz előtt: „Vissza kell utasitani az egészet!“ Lássuk, hogy pocsognak a sárban a filiszterek!

Az ő esze tehát most sem azon jár, hogy kellene a kinálkozó tőkét most már a leghazafiasabban felhasználni, hanem ismét csak azon: Hogy okozhatna kellemetlenséget a kormánynak?

Csakhogy, sajnos, ebben a kérdésben ahoz a gombhoz, melyet kormánynak hivnak, hozzá van most varrva az egész haza. A népfelkelési törvény is emberi mü, az igaz, lehet is benne hiba, sőt igen valószinü, hogy van is. A hibára ráutatni hazafiui kötelesség, de a mai körülmények közt a visszautasitást javasolni? Bizony-bizony, felmerül előttünk e kérdés: „Talán nincsenek is otthon a Capitoliumban?“

Igen bölcsen mondta Kossuth Lajos 1848-ban, mikor az ellenzék a haza védelmére tett intézkedéseiben gáncsoskodva akadékoskodott: „Vannak pillanatok, mikor az ellenzékieskedés a hazaárulással azonos!“ Felzugott a parlament Kossuth mellett és az ellenzék elhallgatott.

Hát gondolja meg a mai ellenzék is: „Vannak pillanatok, mikor az ellenzékieskedés a hazaárulással azonos!“ Méltóztassanak a kormányt észrevételeik elmondásával és jó tanácsaikkal támogatni, de nem ellenzéki, hanem hazafiui szempontból. Méltóztassanak aggodalmaikat elmondani, de minden oly viszketeget leküzdve, mely mint kormányelleni agitáczió fenyegeti kifurással az ellenzéki urak oldalát. A mai, habár még nem veszélyes, de komoly pillanatokban el kell némulni a szenvedélynek, mert van valami, ami az egyéni érdekeknek meghajlást parancsol: A haza mindenekelőtt!

G. B.

Arad, február. 24.

Az Arad városi szabadelvü párt választmánya tegnap tartott értekezletén a „Paprika Janesi“ czimü lapnak vasárnapi számában a hadsereggel szemben tanusitott irányát és modorát kárhoztatván, azt a társadalmi rendre és békére nézve veszélyesnek tartja és elitéli, s elhatározta: társadalmi uton oda hatni, hogy a polgárság ezen botrányosan viselkedő, s a társadalmi békét és a polgárok és a katonaság közötti jó egyetértést megzavaró laptól minden támogatást megvonjon.

Az árvizvédelem érdekében. Az árvizek elleni intézkedések tárgyában a közmunka- és közlekedésügyi miniszter, mint egy könyomatu hiradó irja, leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, a melyben azon sajnálatos tapasztalatra utalva, hogy nem egy törvényhatóság területén a vizrendezés, illetve az árvizek elleni védelemhez föltétlenül szükséges előző törvényes intézkedések eleve meg nem tétdtnek s a bekövetkező veszély perczében a miniszteriumot ostromolják oly intézkedések megtételére, a melyek foganatositására sikerrel nem járhat, elrendeli, hogy a védelemre tett óvó intézkedések megvizsgálandók s különös figyelmét hivja föl a törvényhatóságoknak a belviz-levezető csatornákra.

Az országgyülési szabadelvü párt tegnapi értekezletén Zsilinszky Mihály interpellátiót jelentett be, a hirlapokban emlitett rozsnyói esetre (reversalis-kérdés) vonatkozólag.

Hibás illeték-kiszabások megfenyitése. A kétszeres illeték-kiszabások és az illeték-hátralékok végrehajtása körül tapasztalt rendetlenség megfenyitése tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatósághoz, illetékszabási és adóhivatalhoz. Egy felmerült concrét panasz folytán tudomására jutott a miniszternek oly eset, a melyben egy ugyanazon jogügylet után két izben szabatott ki az illeték s a melyben a kétszeresen kiszabott illeték — az időközben megtörtént törlés ellenére — a feltől végrehajtás utján követeltetett. Hivatkozva a miniszter előbb kiadott utasitására, jelzi, hogy mivel ily sérelmek csakis az intézkedések vétkes elmulasztásából vagy hanyag teljesitéséből származhatnak s ily sérelmek az utasitások pontos foganatositása mellett nem merülhetnének föl — intézkedett az iránt, hogy az itt szóban levő vétség, a szabályszerüen előirt fegyelmi büntetésen kivül, még külön birságbüntetéssel is sujtassék. A miniszter végül kijelenti, hogy a kétszeres kiszabások és alapnélküli végrehajtások elkerülése végett előirt teendők körül jövőben előforduló bármely rendetlenség vagy mulasztás esetén következetesen fogja alkalmazni a szabály teljes szigorát és pedig első sorban azon tisztviselők irányában, a kiket e részben az 1881. évi 38,833. sz. p. ü. min. rendelet szerint a felelősség terhel.

Háboru és népfölkelési törvény.

Budapest, febr. 23.

„Mit tagadod, hogy szeretsz, mikor arról nem tehetsz“ — mondja a nóta. Csernátony Lajos is hiába tagadja, hogy ő nem hall fontosabb hireket, mint más jámbor „filozofter“, mert nem hisszük el neki. De meg nincs is miatta ok a pirulásra, mert nem tehet róla. Ki mivel jön érintkezésbe, a szerint néz ki. Az arányból is reá ragad az emberre egy csepp, hát ha miniszterelnökkel, miniszterekkel, képviselőkkel barátkozunk, kiken a földi legfelsőbb tüz melege érzik: „ha nem csordul, cseppen:“ és nem azért van az emberben publicziszai véna, hogy ott, a hol lehet, magába ne szedje a villanyosságot, s ott, a hol kell, ki ne adja, anélkül, hogy fecsegéssel vádolhatnák. Az olyan rufinirt iró, mint Csernátony, mindenesetre tudja, mit vehet tolla hegyére, mit nem, mit szórhat oda a nyilvánosság csirkés tyukjainak és mit nem, ergo: utasitásra nincs szüksége. Az ellen tehát, hogy neki a kormányelnök soha se mondja, mit irjon, ne is szabadkozzék. Kik a dörgést ismerik, ugy is tudják, hogy Tisza senkinek se szokott utasitást adni, annál kevésbbé jó barátainak: kik pedig nem ismerik, azoknak ugy is hiába minden beszéd.

És ime mégis, daczára annak, hogy Csernátony Lajos a „Nemzet“ hasábjain elmondott sejtelmeket nem utasitások után irta, nagy fontosságot tulajdonit azoknak mindenki, habár a miniszterelnök, mint diplomata, a béke fölötti reményének adott kifejezést. Ő nem tehetett másképen.

—Nem akarom hinni magam se, hogy békén lábaljuk keresztül az ezernyolczszáznyolczvanhatot. A békének sehol semmi jele, de a háborunak minden előjátéka megvan és pedig szabály szerint. Ily korrekt introductióval már régen nem állitottak be a háboru zenészei. Daczára, hogy külön-külön karmesterrel több zenekar játszik együtt, oly nagyszerü öszhanggal adják a csendes összeveszés pianóját, hogy a zeneértők elfojtott lélegzettel, idegesen várják, mikor üt bele a nagy dob, s rival föl a megadott „forte“ jelre valamennyi harczikürt.

A dolgok ugy állnak, hogy vagy Ausztria-Magyarország lesz a Balkánon

---

sajtónak ezen, bátran mondhatni, meggondolatlanságát és féktelenségét, melylyel az egyéni becsületet a közérdekre hivatkozva, büntetlenül pellengére állitja, melylyel a betű után induló oktalan tömegeket a önálló társadalmi és állami rend elleni merényletekre közvetve vagy közvetetlenül lázitja — erélyesen megzabolázni? . . .

Lucifer: Szerencséd, hogy e nézetedet nem mások hallatára hangoztattad. Obscurismusról, reactionárius hajlamokról, s Isten tudja még miről vádolnának, s légy bár a világ legfüggetlenebb polgára, szolgalelkünek és önérdekhajhászónak neveznének.

Ádám: Sajátságos. De nézz csak ide. Lapomban egy sajtóbirósági itéletről van szó. X. miniszter sajtópörbe fogta Y. lapszerkesztőt, mert ez őt bonyolult természetü közalapitványok hűtlen kezelésével vádolta. Az esküdtszék, tizenkét polgár, a szerkesztő állitását becsületsértésnek és rágalmazásnak minősitette ugyan, de a vádlottat felmentette. Ily kényes és bonyolult ügyben bizonyára csak nagyon szakértő és az ügygyel régóta foglalkozó egyének hozhattak ily mély értelmü itéletet.

Lucifer: Véletlenül ismerem mind a tizenkét esküdtet. Antiszemita egy sincs közöttük, mert a szerkesztő, aki zsidó, ezeket a maga részéről visszavetette. Foglalkozás szerint van közöttük 3 kereskedő, 1 pap, 2 gazdász, 4 iparos és 2 háziur.

Ádám: S hogyan hozhattak ezek ebben a kényes ügyben itéletet.

Lucifer: Lelkiismeretük és meggyőződésük szerint. De menjünk tovább. Még két rovatunk van hátra: a tárcza és a hirdetések. A „vonal alatt“ nagyon különböző tárgyu és értékü czikkek látnak napvilágot. Némely vidéki lap tárczája sokszor érdekes azon szárnypróbálgatási kisérletek miatt, melyeket most még ugyan csak fejlődő, de majd valaha, ha addig nagyon sokat tanulnak, alkalmasint hirnevessé válandó tehetségek szoktak itt elkövetni. Az ily lapok olvasóközönsége legnagyobbrészt ebben a rovatban ismerkedik meg idegen irók czikkeivel, melyeket a figyelmes szerkesztő, az olvasó iránti gyöngédségből, szorgalmasan ollózgat ki más ujságokból. Vannak olvasók, akik ezeket még mindig szivesebben

mely (szerinte) erőszakos magyarizálásával teljesen megsemmisíteni törekszik az idegen nemzetiségeket, s ezek között különösen az általa pártfogás alá vett német atyafiakat.

Hát mi igen is elismerjük, hogy a magyarosítás terén az utóbbi évek alatt sokkal több történt, mint annak előtte századok alatt; de nem ismerhetjük el a Schulverein ama jogát, hogy e tekintetben hivatlan prókátor módjára tolja föl magát egy vagy más nemzetiség védelmére, melyek velünk ugyanazon jogokkal és szabadalmakkal birnak, s a melyekben magukban terjed napról-napra, tovább az a tudat, hogy nekik, ha e hazában élni, ennek kiváltságaiban s összes jogaiban részesülni kívánnak, első sorban magyar polgároknak kell lenni, s mint ilyeneknek, az állam törvényeit tisztelni, s hivatalos nyelvét birniok kell annálinkább, mert különben még azt a megélhetési módot sem biztosíthatják magúknak, melynél nem okvetlen volna szükség az állam hivatalos nyelvének elsajátítására. Különben is, hála a nemzetiségek józan belátásának, néhány akadékoskodó túlzó kivételével alig akad ember a különböző nemzetiségek soraiban, aki szívesen ne tanulná hazai nyelvünket, tudatában annak, hogy nyelvünk elsajátíthatása után remélhetik csak, hogy képességüknek megfelelő állásra tehetvén szert, sokkal inkább boldogulhatnak, mintsem ha merev maguktartásával magukat a közpályára képtelenné teszik. A magyar ember ha külföldre megy, tiszteli annak szokásait, törvényeit, s iparkodik nyelvét elsajátítni még az esetben is, ha ott tartózkodása csak rövid időre van szabva. Teszi pedig abban a tudatban, hogy ezzel előzékenységet tanúsít a vendéglátó nemzet iránt, magának pedig megszerzi a módot a sokszor szükségessé válható tovább érintkezésre. És nekünk azért soha sem jut eszünkbe gáncsolni hazánk eme fiait, vagy kétkedni hazafiságukban azért, mert egy uj nyelvvel meggazdagodva térnek vissza övéik köröbe; ellenben mint józan belátású, élelmes egyéneket tekintjük, kiknek külföldi tartózkodására még némi büszkeséggel is gondolunk.

Hanem a német Schulverein persze más gyurmából van, mint mi, neki más gondolkozása, más észjárása van. Ő abban a hitben él, hogy más nemzetnek semmi, nekik minden szabad. Ők elvehetik a lengyelek alkotmányát, megtilthatják nekik anyanyelvük használatát még saját házuknál is, iskoláikat teljesen germanizálhatják, s azokat, kik németekké lenni nem akarunk, még ki is utasíthatják; ellenben nekünk magyaroknak nincs meg az a csekély jogunk se, hogy az iskolákban a nemzetiségek nyelvének tiszteletben tartásával a közös haza hivatalos államnyelvét tanittassuk.

Hátrább az agarakkal, tudós sógorok! Mi e hazában legalább is olyan joggal intézkedhetünk sorsunk fölött, mint önök oda át. S ha mi, állami életünk biztosítása mellett, még a németeknél soha nem tapasztalható kedvezményekben is részesítjük a nemzetiségeket, akkor ne óbégassanak, ne jajgassanak szász testvéreik elnyomatása fölött, mely ugy is csak légből kapott hazugság, s melynek ellenkezőjét a legfényesebben igazolja az az anyagi jólét, melynek szászaink kivétel nélkül örvendenek. Seperjenek a Schulvereinek saját házaik előtt, végezzék saját dolgaikat ugy, a hogy akarják, mi abba nem fogunk avatkozni; de minket kiméljenek meg hivatlan tolakodásukkal, melynek jutalma nem lehet más, mint a fogadatlan prókátoroké.

Azzal vádol minket ez a becsületes sógortársulat, hogy elvettük a szászoktól a jogot nemzeti vagyonuk fölött rendelkezhetni. Éppen alkalmi panasz ugyanakkor, amikor a németek tűzzel-vassal irtják a lengyel elemet, s amikor még a hivatalos kisajátitástól sem irtóznak, csakhogy a német nemzetiséget a lengyelek rovására erősíthessék.

Hol történik ez nálunk? Kit üldöztünk még idegen nyelvéért? Kit utasítottunk ki innen még azért, hogy nem magyar, vagy hogy az állam nyelvét nem birja? Melyik németnek vettük el még birtokát azért, mert német és nem magyar? Hány százezer idegen ajku keresi meg nálunk háborithatlanul a kenyerét? Ezekre adjon választ a Schulverein, s ha ugy találja, hogy vádja alaptalan, hallgasson el már egyszer végkép. Azt meg csak, ha egy szemernyi okosság van is nála, föl nem tételezi rólunk, hogy azt a vagyont, melyet szász testvéreik valamikor különös kedvezményből e hazától nyertek, megengedjük nekik ugyane haza támadására forditni. Hogy pedig az érintett rendelkezési jog csupán ez indokból vonatott meg tőlük, azt a mult tapasztalaton kivül igazolja a tény, hogy a közművelődésre szánt vagyon most is ugyanarra a czélra fordittatik, csakhogy nem lehet ám belőle az izgatásokra költeni.

Persze hogy ez utóbbi dolog nem tetszik a mindent fölfalni szerető németeknek. Nekik nem elégséges, hogy saját hatalmuk nagyságával, saját anyagi áldozatuk árán, germanizálhatnak odahaza, még azt is akarják, hogy mi magyarok is germánizáljunk a magunk pénzen, s a magunk országában. Erre pedig csak azt mondhatjuk: majd, ha fagy.

Országgyülés.

A képviselőház ülése febr. 23-án.

Elnök az ülést megnyitván, bemutatja a szabadkai ügyvédi kamarának Horváth Mór képviselő által beadott kérvényét, melyben a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat némely szakaszainak intézkedését megváltoztatni kérelmezi.

Ezután az 1886. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasásában elfogadtatott.

Napirend szerint a ház tárgyalás alá vette a közgazdasági bizottság jelentését a Sziammal 1885. évi január 17-én, a szeszes folyadékkal való kereskedés tárgyában kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló tvjavaslat tárgyában.

Emich Gusztáv előadó felszólalása után a ház a javaslatot általánosságban ugy, mint részleteiben, elfogadta.

Következik a közgazdasági bizottság jelentésének tárgyalása az Afrika némely (Congo) vidékére vonatkozó kérdések szabályozása iránt tartott berlini konferenczia főokmányának beczikkelyezéséről szóló tvjavaslatról.

Emich Gusztáv előadó ismerteti a javaslat részleteit.

A részletes tárgyalásnál

Irányi Dániel szólal fel, rámutatva, hogy a szerződésben az orosz uralkodó két helyen is helytelenül czimeztetik „valamennyi oroszok czárjá"-nak, mert a franczia szöveg szerint ugy forditandó: „valamennyi oroszok császárja."

Széchenyi Pál gróf helyesli Irányi felszólalását és ajánlja az eredeti szöveg olyatén módositását.

A ház a törvényjavaslatot részleteiben, Irányi módositásával együtt, elfogadta. — Következtek a mentelmi ügyek.

Krajcsik Ferencz előadó előterjeszti, hogy a kolozsvári törvényszék párbaj vétsége miatt kéri gróf Bethlen Gergely mentelmi jogának felfüggesztését. A ház, a bizottság javaslatára, felfüggeszti gróf Bethlen mentelmi jogát.

Fornszek Sándor képviselőt becsületsértés miatt kéri kiadatni a szigetvári királyi járásbiróság: a bizottság ellenzi a mentelmi jog felfüggesztését.

Szalay Imre felszólalása után a ház megtagadja Fornszek kiadását.

A czeglédi kir. járásbiróság, Csatár Zsigmond panaszára, becsületsértés miatt kéri kiadatni Herman Ottó és Ugron Gábor képviselőket, kik az 1884. márczius 15-iki ünnepély alkalmával Czegléden állitólag sértőleg nyilatkoztak Csatár Zsigmond haraszti lakosról. A bizottság nem ajánlja a képviselők kiadását és a ház ily értelemben határozott.

Ezzel az ülés véget ért.

Külföld.

A montenegrói fejedelem utja.

A montenegrói fejedelem utazása, mely oly nagy port vert föl, s a pétervári fogadtatás által sokféle fejtegetésnek szolgált alapul, közgazdasági s kereskedelmi jellegü Odysseának tünik fel. Montenegró érzi, hogy hőskorszaka muló félben van s consolidálásának feltételeit kereskedelmi s gazdasági fejlődésében keresi.

Békealkudozások. Belgrád, febr. 23. Garasanin kormányelnök felhatalmazta Mijatovics szerb képviselőt oly javaslat előterjesztésére, melynek értelmében a béke megkötéséről szóló okmány csak egy czikket tartalmazzon, tudniillik, hogy az a viszony állittatik helyre, mely a november 14-ki hadizenet előtt Bulgária és Szerbia közt uralkodott. A török megbizott erre ismét kormányától utasitást vár.

Napoleon herczeg levele. Páris, febr. 23. Napoleon herczeg a francia parlamenthez levelet intézett. E leveleben a herczeg kijelenti, hogy a trónkövetelők kiutasitásáról szóló törvény olyan, mintha gyanus egyének szemmeltartására alkottatott volna. A rendőrséget helyezi az igazságot osztó biróság helyébe és összetéveszti a Napoleonidákat és a forradalom katonáit ellenségeikkel, a Bourbonokkal.

Porosz államtanács Berlin, febr. 23. A porosz államtanács legközelebb tárgyalni fogja az ama bizottság számára adandó utasitásokat, mely a porosz keleti tartományokban eszközlendő német telepitésekről szóló törvény végrehajtásával lesz megbizva.

Osztrák képviselőház. Bécs, febr. 23. A képviselőház mai ülésén a napirend megkezdése előtt Taaffe gr. miniszterelnök emelt szót. — A kormány — ugymond — a leghatározottabban tiltakozik azon minősithetetlen támadások ellen, melyek a legutóbbi ülésekben történtek és elvárja, hogy ha a képviselők azt hiszik, hogy a kormány vagy annak egyes tagjai ellen, adatok alapján, vádat emelhetnek, akkor ezen adatok alapján azonnal ugy lépjenek fel, amint azt a miniszteri felelősségről szóló törvény előirja. Ellenkező esetben azonban a kormánynak, a méltóság megóvása végett, jogában áll megkövetelni, hogy a házszabályok olyképen alkalmaztassanak, hogy a kormány és annak egyes tagjai a jövőben ne legyenek gyanusitásoknak és becsmérléseknek kitéve. A kormány a parlamenti testületek üdvös működése érdekében is indittatva érzi magát e nyilatkozat megtételére. (Többször megujuló élénk helyeslés a jobboldalon.)

Legujabb posta.

— **Béketárgyalások.** Bukarest, febr. 23. Madjid pasa kilátásba helyezte, hogy a porta a békeszerződést a Szerbia által legujabban előterjesztett alakban el fogja fogadni. A szerződések kicserélése a jövő hét folyamán fog megtörténni. — Janinából jelentik, hogy ebben az időtájban feltünő mozdulatokat tettek a török csapatok az epirusi határ felé. Albániából ismét két tábori üteg küldetett Elassonába. A katonai hatóságok szigoru rendeletet kaptak, hogy a rendelkezésre álló katonaságot Janinába és Prevesaba indítsák, hogy e két hadállás biztositassék a Görögország felől várható meglepetés ellen. — Garasanin kormányelnök ma valamennyi hatalmasság képviselőjével közölte azt az utasitást, melyet Mijatoviesnak küldött, őt felhatalmazandó, hogy Szerbia nevében a már közölt javaslatot terjeszsze a bukaresti konferenczia elé. Mijatovics szerb meghatalmazott különben a febr. 23-iki conferentián kinyilatkoztatta, hogy Szerbia engedve a hatalmak ama sürgetésének, hogy a tárgyalások mielőbb befejezést nyerjenek, a függő kérdések megoldását későbbi időre halasztja és most csak arra szoritkozik, hogy a béke-szerződésbe egyetlen czikk felvételét inditványozza, melyben kimondassék, hogy azon pillanattól kezdve, melyben a szerződést aláirják, a két állam közt a béke helyre van állitva.

— **Angol alsóház.** London, febr. 23. Az alsóház ülésén Bryce kijelenté, hogy a kormány a jelen pillanatot nem tartja kedvezőnek arra, hogy a szultántól területátengedés eszközöltessék ki Görögország részére. — Chamberlain ma a munkások egy küldöttségét fogadta, mely azt kérelmezte, hogy egy nagyobb szabásu kivándorlási terv haladéktalanul vétessék foganatba. Chamberlain azt válaszolta, hogy hivatalát azzal a szándékkal foglalta el, hogy javitson a munkások helyzeten.

— **Pétervárról** febr. 23-ról jelentik: Elég határozott alakban kering itt az a hir, hogy Manasszein igazságügyminiszter, a ki nem rég neveztetett ki Nabokov módjára, legközelebb lemond.

— **Vesztegzár.** Odessza, febr. 23. Az olasz kikötőkből érkező hajók itt két heti vesztegzár alá vettetnek. Ez intézkedés a Velenczében uralkodó egészségi állapottal motiváltatik.

— **Lengyel lapok** szerint társaság alakult Galiczában, a mely a poseni eladósodott lengyelek birtokait össze fogja vásárolni, nehogy a porosz kormány gyarmatositásra használja azokat. — Varsóból jelentik: A congressusi Lengyelország összes nyilvános iskolái rendeletet kaptak, hogy az imádságok a templomokban is és a vallástanból a vizsgák orosz nyelven tartassanak.

— **Berlinben** febr. 23-án, a képviselőház mai ülésén, a lengyelek által lakott országrészekbe való telepités iránti törvényjavaslat tárgyalását folytatta és azt huszonegytagu bizottsághoz utasitotta.

TÁVIRATOK.

— A képviselőházból. —

Budapest, febr. 24. (Az „Aradi Közlöny" ered. távirata.) A képviselőház mai ülésén Zzilinszky Mihály interpellált a rozsnyói eset (reversális kérdés) tárgyában, s kérdést intéz a valás- és közoktatásügyi miniszterhez: szándékozik-e intézkedni az iránt, hogy a megtámadott törvény szentségének a kellő érvény és tisztelet biztositassék, és ez által a különböző vallásfelekezethez tartozó polgárok közötti békesség és nyugalom megóvassék.

— Végh Ignácz elfogva. —

Budapest, febr. 24. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Végh Ignáczot, a kisbirtokosok országos földhitelintézetének volt igazgatóját, kit a rendőrség oly régóta sikertelenül keresett, ma egy Murány-utczai házban kinyomozták és végre el is fogták. Midőn a rendőrség a házba belépett, Végh és nővére revolverrel fogadták, de lefegyvereztettek. Véghet holnap átadják a bünfenyitő törvényszéknek.

— A kiutasitások kérdése a román kamarában. —

Bukarest, febr. 24. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Bratianu miniszterelnök tegnap válaszolt Kogalniceano-nak több erdélyi román kiutasitása tárgyában hozzá intézett interpellatiójára. Bratianu a leghatározottabban tiltakozik a „Carpati"-egylet tendentiái ellen, mely a politikát az utczára viszi, az osztrák-magyar követség palotája előtt botrányokat rendezett, és a béke föntartására nézve veszélyes képzelődést mozdit elő. A kiutasitottak nem román alattvalók, hanem egy idegen állam kötelékébe tartoznak. A kiutasitást a miniszterelnök — ugymond — saját initiativájából az ország, a béke és a rend érdekében rendelte el.

NAPTÁR.

Febr. 25. Csütörtök. Róm. kath. Victorin. — Prot. Victorin. — Görög-orosz (febr. 13.) Márton. — Nap kél 6 ó. 51 p. nyugszik 5 ó. 26 p.

Febr. 25. A román nők bálja a Zemplényi-szálló nagytermében.

Február 27. A várlan állomásozó altisztek tombolával egybekötött jótékonyczélu tánczvigalma a Zemplényi-szálló nagytermében.

Febr. 28. Az aradi kereskedelmi és iparbank közgyülése saját helyiségében d. e. 10 órakor.

Febr. 28. Az aradi ipartestület rendes évi közgyülése d. e. 10 órakor a városház földszinti kistermében.

Márczius 6. Az aradi ipartestület bálja a Zemplényi-szálló nagytermében.

Márczius 7. Az aradi első takarékpénztár 45-ik évi rendes közgyülése d. e. 10 órakor saját helyiségében.

Márczius 9. Az aradi honvédegylet álarczos bálja.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Egy vezérczikket** közlünk ma, melynek folytatása azonban belenyulik a tárczába. Azt hisszük, hogy a czikk természete meg fogja magyarázni a t. olvasó előtt e formai furcsaságot.

— **A szinházépitő bizottság** tegnap délután tartott ülésén Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt jelen voltak Institóris Kálmán, Virágh Lajos, Parecz István, Varjassy Lajos, Kövér Gábor, Halmay Andor, Rozsnyay Mátyás, Kneffel Károly, Hász Sándor, Eckstein György. Tárgyalás alá vétetett a beterjesztett végleges leszámolás, miután azonban a teljesitett többletmunkák és többkiadások nem indokoltattak kellőleg és a számadások a számvevőség által kellőleg felülvizsgálva nincsenek, főmérnök utasittatott, hogy a részletes felülvizsgálatot mielőbb eszközölje, és egy uj végleszámolást adjon be, melyben a több-kiadások és többlet-munkák csoportonkint kitüntetve és azoknak szükségessége kellőleg indokolva legyen. Több kisebb ügy elintézése után az ülés $^3/_4$6-kor véget ert.

— **A román nő-egylet bálja** ma este tartatik a Zemplényi-szálló nagytermében, s

---

veszik, mint a helybeli gymnasisták vagy felsőbb leányok „eredeti" tárczáit. — A hirdetési rovatot néhány önérdektelen embernek az a forró ohajtása hozta létre, hogy pénzzel biró embertársaik a legjutányosabb áron jussanak a legkitünőbb portékákhoz. „Hihetetlen, de mégis való. Az ipar csodája. Csak 1 frt 80 krajczárért — utánvétellel — kapható egy valódi arany kettősfödelü remontoir-óra, lánczczal, egy egész öltözet férfi- vagy női ruha, télikabáttal és 6 pár meleg harisnyával, egy teljesen berendezett Wertheim-cassa, hat szobára való diszes butorzat, 12 tuczat szappan és 6 darab — spongya. Mindez csak 1 forint 80 krajczárért!"

Ádám: A legkedvezőbb alkalom a bevásárlásra. Sok vándorlásunk közben már azt is elfelejtettem, hogy hányat ütött az óra, s talán a szerkesztőségekben sem tehetünk ily kopottas zubbonyban látogatást. Vezess, oh Lucifer, ezen „nagy kiállitási bazárokba."

Lucifer: Tüstént. A szerkesztőségekbe azonban egy kisebb toiletteben is ellátogathatunk: a munka e szentelt hajlékaiban a külsőre nem sokat adnak. Kopogtassunk be először is Párisban a „Figaróná!." (Hamisitatlan boulevard-jargonban.) Uram! Én és barátom idegenek vagyunk az önök Párisában, a diesőség és szellem ezen metropolisában. Barátom . . . (gondolkozva és hirtelen eszmélve) magyar pártvezér s odahaza politikai napilapot szándékozik inditani az önök világlapjának mintájára. Ha ön oly szeretetreméltó akarna lenni . . .

Szerkesztő: Ah igen. Magyarország. La Hongrie . . . Valóban, ott . . . là bas. — Oh mi igen élénk összeköttetésben állunk az önök Ausztriájával. Olvasták-e a legutolsó otthoni hireket? Monsieur, hozza be az uraknak a „Golos"-t.

Ádám: De uram, ön tévedésben látszik lenni. Magyarország különálló politikai államot képez és sem Ausztriához, sem Oroszországhoz semmi köze.

Lucifer: (oldalba böki.)

Szerkesztő: Ah, vagy ugy. Tudom. Kétségkivül. A mi értesüléseink és geographiai tájékozottságunk kifogástalanok. Az önök jelenlegi miniszterelnöke, a nagy Kossuth . . .

Ádám: ?! . .

Szerkesztő: (Megpillantván Ádán kezében a Függetlenséget) On egy hirlapot tart kezében, melyet én nem látszom ismerni. Bizonyosan kisázsiai.

Ádám: On téved. E hirlap magyar és magyar nyelven is van szerkesztve.

Szerkesztő: (Elámulva). Magyar nyelven? Hát ilyen is létezik? Én máig azt hittem, hogy önök osztrák nyelven irnak és beszélnek*). Ezt a nagy ethnographiai ujdonságot még a ma esti lapban fogom közölni. Képzelem, mennyi lesz majd a kétkedő, különösen az akadémiában. De teljesitem kérésüket. Megismertetem a szerkesztőség berendezésével. Ez a diszes helyiség a salon. A falakon uralkodóknak, államférfiaknak, hires gyilkosoknak és nihilistáknak lapunkhoz intézett sajátkezü kéziratai. Itt üvegbura alatt annak a golyónak párja, mely II. Sándor czárnak ontá vérét. Garibaldi történeti nevezetességü vörös ingének egy gyöngyházgombja. Munkácsynak, a hires osztrák festőnek egy zöld szinbe mártott ecsetje. Stefánia trónörökösnének legbensőbb családi ügyben férjéhez intézni akart távirata. E nagybecsü ereklyét egy szobaleánynak öltözött bécsi tudósitónk keritette kézhez és csekély 5000 frankért bocsátotta rendelkezésünkre. A holnapi lapban fogjuk közölni.

Ádám: De hiszen ez a személyes titok megrablása és kifecsegése.

Szerkesztő: Uram! Ön megsérti bennem a francziát és a zsurnalisztát. E kettős durvasága által fölment engem attól, hogy önöket a „Figaro" saját divatkereskedésében, szinházában és könyvkereskedésében tovább kalauzoljam. Elégedjenek meg avval, ha átadom önöknek e helyiségek czimeit s arra kérem, hogy mindennemü szükségleteiket a mi Grand magazin-jeinkben szerezzék be. Adieu. Estére a „Figaro" kávéházában.

Ádám: (utközben). Érzékeny egy önérzete van ennek a sajátságos urnak. Ami pedig a jól értesültségét illeti, annak hiányát pótolja nála az a biztonság, amelylyel hiteles adataival jobbra-balra dobálózik.

Lucifer: Mint a lap nagy kelendőségéből láthattad, ezek a tenyczők nem okvetlenül szükségesek egy lap elterjedtségéhez. Egyetlen, habár légből kapott, szenzácziós hir nagyobb fogyasztást biztosit a lapnak, mint a leghitelesebb forrásokból származó száraz tirádák. De beszélgetésünk közben éppen Bécsig jutván, tekintsünk be egy itteni ismert szerkesztőségbe.

Ádám: Itt bizonyosan katonai lapot szerkesztenek, mert az ajtó fölé czégerül valami fegyvertéle van felfüggesztve.

Lucifer: Ellenkezőleg. Az itt szerkesztett lap kizárólag „társadalmi" érdekü. E fegyver neve revolver; némely szerkesztőségekben eleinte védelmül használták hirtelen megtámadtatások ellen: most állitólag már támadni is szoktak vele.

Ádám: S mi bemerészkedjünk?

Lucifer: Fegyvert hordok magamnál eleget (Oldalzsebére üt. Be akar nyitni.)

Ádám: (Lucifert visszatartja.) Hagyjuk ezt, Lucifer. Vezess inkább egy lépéssel még tovább, ama szép városba, mely ott a szőke Duna két partján vonzóan int felénk.

Lucifer: Im, már itt vagyunk. Benyissak e szerkesztőségbe?

Ádám: Előbb magyarázd meg, miért van azon szobának ajtajára, melybe egy szőke, göndörfürtü, csiptetőt viselő ur épen belépett, az óriási 8% odafestve.

Lucifer: Ez a czégér annak az urnak a saját találmányu mellékfoglalkozását jelenti. Szerkesztői minőségében könyöradományokat gyüjtöget népszerü czimekre, melyeket aztán mint magánbankár 8%-ra szokott kamatoztatni. Elég sajátságos, hogy példáját legalább itt Magyarországon, meg senki nem tette utánzás tárgyává.

Ádám: (Dániai szagot sejtve.) E látogatást, eh Lucifer, megtehetjük majd holnap is, ha kedvünk lesz hozzá. Már ugyis beesteledett, s ha oly szives leszesz a személyes ismeretségkötés helyett a sajtó egy-két munkását előttem röviden jellemezni, fizetek neked egy knickebeint.

Lucifer: Pompás idea. Ebben az éjjeli kávéházban elfoglalunk egy oldalfülkét, s hacsak a szolgálatkész pinczérnők elég időt engednek hozzá, alkalmunk lesz ezen urak némelyikével még ez éjjel megismerkedhetni.

Éva: (mint pinczérnő, egy tálczán három knickebeint hoz és Ádám ölébe ül.) Megengedi piczikém.

Ádám: (dühösen). Eredj a . . . . ! Nem találsz éppen enyelgő kedvemben.

Éva: (gunyosan és kihivóan.) No lám, a szentem. Hát akkor minek hozza ide az orrát. Megkérem az Adolfomat, hogy figurázza ki az ujságában az olyan urakat, akik ide csak ülni jönnek.

Ádám: (figyelve és nyájasságot erőltetve). Ki az a te Adolfod és milyen ujságnak a szerkesztője?

Éva: (koczint Ádámmal és Luczíferrel.) Az Adolf egy zsurnaliszta, aki éppen most hagyta ott az egyetemet, mert a professorok nagyon szamarak voltak neki. Most a „Szemérmes Lapok"-at szerkeszti és engem selyemben járat a gazdag jövedelemből.

(Kivülről mintegy tiz részeg fiatal emberből álló csoport kurjongatva támolyog be az ajtón. Mig Éva az ujonnan érkezetteket üdvözli és Ádámnak ismét három knickebeint hoz, a vig társaság egyik tagja a nyugodtan ülő Ádámnak tynkszemére hág.

Ádám: Uram! Müvelt ember az ily ügyetlenségért legalább bocsánatot szokott kérni.

Fiatal ember: Több tisztelettel beszélhetne ön, ki mint látszik, valahonnan a vidék egy távolesö zugából vetődött ide, a nemzeti sajtó képviselőivel. Tudja-e, hogy ön az én személyemben az egész magyar sajtó ellen követ el durva sérelmet? Különben is mi az ön neve? Állása? Állapota? Foglalkozása? Mit keres a fővárosban? Meddig marad? Hol van szállva?

Lucifer: Mielőtt barátom ennyi kérdésre válaszolna, ohajtana tisztában lenni avval, képes-e ön a lovagias elégtételadásra. Szeretné tudni, soha sem büntették-e önt rágalmazás, pénzért irkálás, vagy más hasonló infámia miatt, s a mi lovagias embernél fontos dolog: rendesen szokta-e fizetni az adósságait?

Fiatal ember: Ez önre nem tartozik. Ami pedig az ön ökölre szoritott kezét illeti, ha ön csak egy támadó mozdulatot is tesz ellenem, én és barátaim azonnal rendőrt hivatunk.

Ádám: (Évát odaintve.) Jobb lesz, Lucifer, fizessünk, aztán menjünk haza. (Az uczán karölte haladnak Luciferrel.) Ugyan, mondd csak, oh Lucifer, ha már ezek az urak ilyen fontos szerepet játszanak a társadalomban: ha a tömegnek a politikai ügyekről való informálása, a közhivatalnokok működésének nyilvános ellenőrzése, a magánbecsület fölött való itélkezés joga, a közszemére-mre való befolyás hatalma, mind-mind az ő kezükbe van letéve; ha tehát, mint látszik, a sajtó ezen munkásai nagyobb hatalommal és fontosabb feladatokkal vannak fölruházva, mint akárki más: vajjon milyen előleges tanulmányokat kell nekik végezniök, hány felsőbb iskolát kijárniok, s egy szóval, ma, a qualifikáczió időszakában, milyen képesitést beigazolniok, hogy ők ujságok szerkesztésére jogositványt nyerve, a nemzet és emberiség legszentebb és legvitálisabb érdekeit ügyesen, higgadtan és értelmesen szolgálhassák. Ma, mint tudod, a legkisebb városi hivatalnoktól, az iparos-tanoncztól, egy szóval mindenkitől, a ki foglalkozásából kénytelen megélni, szigoruan előirt qualifikáczió kivánnak: milyen roppant igényekkel léphet fel a zsurnalisztaképző tanfolyam, midőn arról van szó, hogy a végzett növendékeket ezen végtelen fontosságu és rendesen igen jól jövedelmező foglalkozási ág gyakorlati üzésére képeseknek mondja ki.

Lucifer: Oh, te bamba. Máskor ne igyál annyi csirkeszeszt, mert neked megárt az ital és ilyenkor megszáll az örület. Hát hová juthatnának akkor százai és százai a kicsapott diákoknak, be nem vált gyógyszerészpraktikánsoknak, ambiczióznus mészáros-legényeknek, ha minden zsurnalisztától azt kivánnák meg, hogy csak magyar példákat emlitve, egy Kossuth Lajoshoz, Jókaihoz, Kaas Ivorhoz legyenek hasonlókká. A zsurnalisztáknak megqualifikáczióza jobban gátot vetne a gombamódra termő, s a megélhetésért egymást tulszédelgő ujságok gondolkozásba ejtő elszaporodásának, mint előleges czenzura és hirlapbélyeg együttvéve. Ezt pedig ma, a qualifikáczió legfőbb uralmának korszakában, kivánni, olyan örültség volna, amilyenre csak a magadféle részeg emberek és kávéházi szószátyárok vetemedhetnek.

Azért én, az ördög, azt kivánom, hogy csak éljen továbbra is a korlátlan és féktelen sajtószabadság!

*) Megtörtént.

épp oly érdekesnek és látogatottnak igérkezik, mint a korábbi években. A hölgyek közül sokan lesznek nemzeti öltönyben, s a román nemzeti tánczok is be lesznek mutatva.

— **Az időjárás** ma ismét rendkivül kedvező volt az aradi asphalt sétakedvelő közönségére nézve. A nap fényesen ragyogott s a kék eget egyetlen felhő sem tarkitotta. A télikabát helyett engedett a felöltőnek, s a hölgyek nagy része már teljesen tavasziasan jelent meg. A vállalkozóbbak közül többen a ligetig merészkedtek, a hol is észrevehették, hogy Mieskey bácsi, — pedig Mieskey bácsit nem csalja meg az idő — már sutba rakja a koresolyákat, s segédszemélyzetével a ladikok tisztogatásához és javitgatásához fogott, a minthogy a koresolyázó egylet nemsokára átadja szerepét a csonakázó egyletnek.

— **Csőd.** Az aradi kir. törvényszék ma délután Riesz Sámuel aradi kereskedő ellen saját kérelmére elrendelte a csődöt, tömeggondnokul dr. Rosenberg Miksa, helyettes tömeggondnokul pedig Szuciu Aurél aradi ügyvédeket nevezvén ki.

— **Lyceumunk régiségtárát** a pankotai apátsági templom alapfalainak ásatásakor talált 106 darab különféle régiséggel ajándékozta meg a romok lelkes kutatója Medgyaszay Lajos ur. — Bartha Frigyes ur egy Agrison talált czimeres ezüst pecsétnyomógyűrűt, egy névtelenül maradni kivánó ur pedig Aradvármegye 1847/8. évi országgyűlési követeinek s az 1849. évi aradi rögtönitélő biróságnak pecsétnyomóját volt szives átadni. Valamennyi tárgy igen becses ereklye. — Bucsi Kristóf és Blau Mór urak okiratokat, Stubenvoll Anna urnő, Kreytler Dezső, Hesz József, Mayer Béla, Schill József, Motorga Romulus, Orbán Ferencz, Zeiner Ignácz, Pavlovics Iván, Tischler Jenő, Frits Kálmán, Nedics Traján, Martini Mátyás, Szilágyi Oszkár, Hollander N., Zvátek István, Antalfi István, Weiszbrunn Ferencz s Roser Jakab tanulók 70 darab, többnyire ezüst pénzt és néhány szép emlékérmet. M. A. Pollák ur egy régi papirforintot, Edl Gyula tanuló pedig egy sarkantyutarajt ajándékozott. — Fogadják mindannyian az intézet hálás köszönetét.

— **Arad város iskolaszéke** ma csütörtökön d. u. 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülést tart, melyre a t. tagurak tisztelettel meghivatnak. A tanácskozás tárgyai a következők: 1. Az aradi dalegylet kérelme, melyben énektanulás végett a polgári iskola egyik udvari helyiségét átengedni kéri. 2. A polgári finiskolánál engedélyezett franczia nyelv tanitásával megbizott Molnár Zsigmond franczia magán nyelvtanár eltávozása folytán ezen megüresedett állás betöltése. 3. Iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

— **Az aradi tanitó-testület** ma d. e. 10 órakor ülést tart a templom-utczai elemi fiiskola rajztermében. Tárgyai: az iskolai takarékpénztárak életbeleptetése. A nyári előadások 7 órai kezdete. Játszóterek állitása.

— **Adatok az aradmegyei tankerület népoktatási viszonyai felől.** Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a közelmult napokban tette közzé a népoktatási tanügy 1883/84-iki állapotáról az országgyűlés elé terjesztett jelentését. — A szakszerűen összeállitott terjedelmes jelentésből alkalmat veszünk magunknak az Aradmegye és Arad szab. kir. városból álló aradi tankerületre vonatkozó adatokat a következőkben ismertetni: A tankötelesek összes száma az 1883—84-iki tanévben 54635 volt. Ebből 6—12 éves fiu 19063, leány 19093, 13—15 éves fiu 8256, leány 8223. Vallás szerint: róm. kath. 14.088, gör. kath. 1857, gör. kel. 33.584, helvét hitv. 2854, ágostai 736, mózes hitv. 1516. Nyelv szerint: magyar 13.134, német 5819, román 35009, tót 139, szerb 532, horváth 1, ruthen 1. A tanköteles gyermekek közül járt: elemi iskolába 15.321 fiu és 11805 leány; összesen 27,126; ismétlő iskolába 6118 fiu és 3565 leány, összesen 9681; polgári iskolába 199 fiu, felsőbb népiskolába 60 leány, összesen 259; magán tanintézetbe 20 fiu, 68 leány, összesen 88; középtanodába 426. Iskolába járt összesen 37.580, vagyis a tankötelesek 68.78%-a. Iskolába nem járt 5238 tanköteles fiu és 11817 leány, összesen 17055, vagyis a tankötelesek 31.22%-a. Az iskolába járók között volt vallásra nézve: róm. kath. 11036, gör. kath. 1260, gör. kel. 20901, helvét 2526, ágost. 637, mózes hitv. 1220; — anyanyelvre nézve 11350 magyar, 3948 német, 21861 román, 133 tót, 284 szerb, 3 horvát s 1 ruthén. Az iskolák száma: Aradmegye s illetve a tankerület 218 községe közül iskola van helyben 193, a közeli szomszéd községben 24 helyen; nincs iskola 1 helyen. Pusztai iskola van 3. Az iskolák száma (miután több iskolával bíró községek is vannak) összesen 324. Ebből: Jellegre nézve: állami elemi iskola 4, felső népiskola 1, községi elemi iskola 35, polgári iskola 1, róm. kath. elemi 32, gör. kath. elemi iskola 12, gör. kel. elemi iskola 202, helv. hitv. elemi iskola 21, ágost. elemi iskola 5, mózes hitv. elemi iskola 8, magán elemi iskola 3. Oktatási nyelv: az állami iskolákban 5 magyar; a községiekben 29 magyar 7 német; a róm. kath. iskolákban 25 magyar, 7 német; a gör. kath. iskolákban 12 román; a gör. kel. iskolákban 198 román, 4 szerb, a helv. hitv. iskolákban 20 magyar, 1 magyar-német; az ágost. iskolákban négy magyar, 1 tót-magyar; a mózes hitv. iskolákban 8 magyar; a magán iskolákban 3 magyar. Aradmegyében 1000 lélekre esik 180 tanköteles, az egész országban átlag 165. Iskolába járt Aradmegyében a tankötelesek 68.8%-a, az egész országban átlag 79.08%. Legjobb az arány Baranyamegyében, hol 1884-ben a tankötelesek 97.10%-a, s legroszszabb Mármarosban, hol csak 39%-a járt iskolába. 1881-ben Aradmegyében a tankötelesek 67.6%-a járt iskolába; s igy 1884-ben, amidőn már 68·8% járt iskolába, haladás mutatkozik.

— **Az aradi tornaegyesület** ez idén is rendez disztornázást, meg pedig jövő márczius hó 27-én. A disztornázást táncvigalom követendi, mely a Zemplényi-szálló nagytermében fog megtartatni, és igen kedélyesnek igérkezik. Az előkészületek legalább arra engednek következtetni, hogy sem a disztornászás, sem a mulatság semmiben nem fog mögötte maradni a tornaegylet által az előző években rendezett mulatságoknak, a melyek még most is jó emlekezetében vannak az aradi szépeknek.

— **Meghivás.** Az aradi várban állomásozó 33. gyalogezred altisztjei által Aradon a Zemplényi-féle nagyszállódában folyó hó 27-én rendezendő bálra az összes Aradon tartózkodó tartalékos tiszt urak, valamint azok családjai tisztelettel meghivatnak. Aradi vár, 1886. évi februárhó 24-én. A bálrendező-bizottság.

— **A hivatalos lapból.** Bauer Henrik arad-csanádi II-ik számu honvédzászlóaljbeli szabadságolt állományu hadnagynak, a m. k. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, a védkötelezettség teljesitése után, viselt tiszti rendfokozatának megtartása nélkül, megengeditetett.

— **Kimutatás.** Az aradi várban állomásozó 33. gyalogezred altisztjei által f. hó 27-én a Zemplényi-szálloda nagytermében rendezendő, tombolával egybekötött bálra, tombolatárgyakat ujabban a következők adakoztak: — Jatzkó Eliz urnő: 1 kézimunka-kosár, 2 mokkacsésze, 2 szép parfümüveg, 1 borstartó, 1 kis gyöngykosár, 1 gyöngyerszény, 1 gyufatartó csontból, 1 kis szentkép, 1 varrópárna, 1 nagyon szép gyufatartó. — Hász Sándor urnő: 1 csemegés tál, 1 kenyértartó, 2 majolika hamutartó, 1 pluche album, 1 csésze, 1 kézitáska, 1 liquer-service. — Steinberger Róza urhölgy: 1 pár virágtartó, 1 hamutartó, 1 hamutartó majolika, 3 csemegetányér. — Keppich ur: 1 kézi-mappa, 1 tolltörlő. — Walter Józsefné urhölgy: egy virágtartó pohár, egy kenyérkosár. — Miksits Teréz urhölgy: 1 taplókosár, 1 varrókészlet. — Ekes Maresa urhölgy: 1 csemegéstál üvegből, 1 csinos szivartartó. — Ekes Juliska urhölgy: 1 atlaszpárna aranynyal himezve. — Hirsch Vilma urhölgy: 3 üvegtányér, 2 ivópohár. — Theisz Etelka urhölgy: 1 tolltörlő, 1 serviettatartó, papucsalaku óratartó, kézimunka. — Hanecker Pálffy Mariska urnő: 2 antik medaillon faldisz, 1 terracota. Wist kártyatartó, 1 csinos sótartó, 1 csinos gyufatartó. Steinitzer-Schwartz Teréz urnő: 1 maisem szivartartó, 1 mokkacsésze, 1 csinos levelmappa, levélpapirossal, 1 album, 1 tálcza. — Deák Károly urnő: 2 quiverpoli gyufatartó, 1 szép szivarkészlet, 1 elegáns tentatartó. — Kohn Róza urhölgy: 1 vajtartó üvegből, három üvegtányér, egy olvasójegy, egy fogvájótartó, egy fogvájó gyöngyből, kézimunka. — Grünwald nővérek urhölgyek: két szép virágváza, 1 elegáns óratartó, egy hamutartó, 1 elegáns kenyértartó. — Konvalina Emma urhölgy: 1 óratartó, 1 csinos mappa, levélpapirral, 1 kenyérkosár, 1 parfum flacon elegáns tokban. — Liebermann nővérek urhölgyek: 1 lámpa-ellenző papirból, 2 virágeseréptok papirból, 1 olvasójegy, 2 szép gombostűpárna, 1 polyásbaba. — Krausz Albert ur: 1 parfum casette, 4 tablett, 1 csinos disztárgy, 1 üveg illatszer, 5 gombostű-párna, 2 legyező, 4 Carolin-szivar és 1 mackart csokor.

— **Halálozás.** Nagylakról irják, hogy Wenich Albert ottani jegyző f. hó 20-án élt ének 55-ik évében elhunyt. Temetése általános részvét mellett történt.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Szabó István honvéd közhuszár, a vásártéri kaszárnyában tegnap öngyilkossági szándékból meglőtte magát, de meg nem halt. Sérülése azonban igen sulyos. Tettének oka ismeretlen.

— **Kitörte a lábát.** Bodnár László nyomorék eskórban szenvedő fiu, tegnap az utczán menve, göresöket kapott s oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte. A kórházba szállitották.

— **Világosról** irják, hogy ott dr. H. ügyvéd vezetése alatt mozgalom indult meg, egy takarék- és hitelszövetkezet létesitése ügyében: az eszmét nemzetgazdászati szempontból minden esetre melegen üdvözöljük; kellemetlenül érintett bennünket azonban azon tudósitás, hogy az alapitók oly szabályzatot dolgoztak ki, a mely szerint a választmány tagja csak is román ajkú és nemzetiségű egyén lehet. Kár ilyen dolgoknál is a nemzetiségi kérdést felvetni, mi a czélba vett nemes intézményre csak kártékony hatással lehet.

— **Pécskáról** értesülünk, hogy ott egy gyermekkert felállitása iránt megindult mozgalom ez idő szerint eredményre nem vezetett, mert a község képviselőtestülete jelenleg nincs azon helyzetben, hogy nagyobb áldozatot hozzon. Hisszük azonban, hogy Pécska intelligens polgársága nem hagyja elaludni az ügyet, s társadalmi uton fogja ez üdvös intézményt létrehozni.

— **Temesmegyei hirek.** Vámbéry Armin hirneves tudósunk Temesvárott a tisztikaszinóban előadást fog tartani Anglia strategiai helyzetéről Oroszországban és Kis-Azsiában. — Uj gazdasági tudósitó. A csákoval járás gazdasági tudósitója állásáról lemondva, helyére Müller János kir. közalapitványi uradalmi ispán neveztetett ki. — Bezárt temetők. A Rékas, Theés, Kis-Topolovecz és Babsa községek közvetlen közelében levő temetők közegészségi szempontokból hatóságilag bezáratlak. — A kanyaró-járvány Csákovárott a román ajku tankötelesek közt kiütvén, Muntyán Gyula szolgabiró az ottani román iskola bezáratását a járvány tartamára elrendelte.

Hazánk és a főváros.

— **Bedekovics miniszter jubileuma.** A magyar országgyűlés horvát képviselői, mindannyian, a kik jelenleg Budapesten vannak, kedden délelőtt 10 órakor a vigadó kávéházban összegyűlvén, Vukotinovics Lajos klubelnök vezetése mellett testületileg mentek el Bedekovics Kálmán horvát miniszter lakására ministersége tizedik évfordulója alkalmából szerencsekivánataikat kifejezni. Az évforduló tulajdonképen csak e hó 25-én lesz, de mivel a képviselőket ügyeik Zágrábba hivják s az évforduló napján Budapesten nem lehetnek, most siettek szeretetük és ragaszkodásuk adóját leróni. A tisztelgő képviselők a miniszter elfogadó termében felkorben foglaltak helyet, mire Vukotinovics Lajos keresetlen, szivsugallta meleg szavakkal üdvözölte a minisztert. Visszapillantást vetve a tiz évre, mely alatt az ünnepelt a magas állást betölti, ez időszak oly könyvnek tünik fel előtte — mondá a szónok — melyből a ki figyelemmel végig lapozza, megtanulhatja azt, mikép lehet kiváló politikai érzékkel, finom tapintattal, szilárd elvhűséggel és igaz hazaszeretettel nemcsak jó, hanem balsors közt is férfiasan megállni azon a magas helyen, a melyről mások, akik a fent emlitett tulajdonságokat kevésbé egyesitik magukban, a különböző és nem ritkán ismétlődő kevezőtlen viszonyoktól elkedvetlenitve, igen gyorsan leszédülnének. A minisztert nyilvános pályáján, de különösen azon, a melyen tiz év óta halad, nemzete mindig a legnagyobb rokonszenvvel kisérte és kiséri. Egyedül neki sikerült azt elérni, amin annyian hiába fáradoztak, hogy a különböző, és sok tekintetben igen eltérő irányokban haladó honfitársai legalább egyben egyesüljenek s ez az egy a közszeretet és tisztelet, melylyel nemcsak politikai elvtársai de ellenfelei is adóznak neki. Horvátország büszke, hogy oly fia képviseli érdekeit, a ki nemcsak saját nemzete, hanem a magyar nemzet rokonszenvét is oly mértékben kivivta magának, mint kivüle igen kevesen. Szivéből kivánja, hogy a szép, de a mellett rögös pályán mint eddig, ugy ezentul is a viszontagságokkal bátran szembe szállva, saját nemzete büszkeségére és javára, valamint az általa képviselt szent eszme föntartására és megszilárditására kitartással haladjon. E szavak után hosszantartó élénk zsiviók hangzottak fel, melyek lecsillapulása után Bedekovics Kálmán miniszter mélyen meghatva mondott köszönetet a szivélyes ovácziókért. Ha vannak is, mondá, némi érdemei, a melyekért e megtisztelő kitüntetésben részesül, ugy azokat nem tulajdonithatja kizárólag magának, mert nagyon jól érzi gyengeségét s ennek érzetében azt is tudja, hogy azokat nem szerezhette volna meg magának, hogyha honfitársai mindenkor oly hathatósan nem támogatták volna. Ha tehát érdemről lehet szó, ugy az mindenekelőtt azokat illetheti, a kik őszinte és forró hazaszeretete által sugalt törekvéseiben támogatói voltak. Az a remény, hogy ezt ezentul sem fogják megvonni tőle, buzditásul szolgál neki további kitartásra s ünnepélyesen igéri, hogy legfőbb törekvése ezentul is az lesz, hogy a beléje helyezett bizalmat, mit legszentebb kincsének tart, ezentul is megérdemelje. A miniszter szavai után ujra felhangzottak a lelkes zsiviók, s ezek felhangzása után fesztelen társalgás fejlődött a miniszter és a képviselők közt.

— **A kereskedelmi muzeum** igazgatójává Németh Imre nyug. miniszteri tanácsost nevezték ki.

— **Két fiatal leány öngyilkossága.** Az egyik a friburgi Fragnière Mária, ki huszonkét éves volt; a másik besançoni Otto Anna, ki még csak tizennyolcz tavaszt látott virulni. Jó barátnők voltak, együtt laktak Budapesten a német-utcza 15. sz. házában s mint franczia nevelőnők szerepeltek. Fragnière Mari benső viszonyt folytatott a mult héten öngyilkossá lett Mózes Adolf jogásszal, ki könnyelmü életet dobott el magától. A leány azóta buskomorrá lett, kedvesének halála nagyon megrenditette. Eletuntság vett rajta erőt s néhány nappal ezelőtt közölte barátnőjével, hogy öngyilkossá lesz. Ottó Anna vigasztalni kezdte, de látva, hogy nem birja őt lebeszélni sötét tervéről, kijelentette, hogy mintsem egyedül éljen, inkább együtt hal vele. A két leány együtt ment el a Ringer-féle üllői uti kávéházba s borban foszfor-oldatot ivott. A méreg nem hatott azonnal, csak másnap délután, mikor a boldogtalan leányok ismét a kávéházban ültek. Hirtelen rosszul lettek s a közeli klinikára vitték őket. Fragnière többet ivott a méregből s tegnap hajnalra iszonyu kinok közt meghalt, a nélkül, hogy eszméletre tért volna. Otto Annát az orvosi segély megmentette: veszélyen kivül van már. Azt mondja azonban, kár őt gyógyitani, ugyis előbb-utóbb elöli magát. Azt vallja, barátnője azért lett öngyilkossá, mert szerelmes volt Mózes Adolfba s nem akart nélküle élni.

— **Rövid hirek.** Virter Bertalan czim. püspök, váczi káptalani kanonok hosszas szenvedés után életének 60 évében meghalt; csak nem rég alapitott 10.000 frtot egy váczi felső leányiskolára. — Szilágyi Dezső képviselőnek vivási gyakorlat közben egyik ujját megvágták; ebből az az alaptalan hir terjedt el, hogy párbaja volt. — Veszprémben részvétet kelt Veisz Pál honvéd-főhadnagy esete, ki elmezavarba esett s egyebek közt egy még gyermekleányka kezét kérette meg, az álmélkodó szülők elutasító válasza után pedig oly szomoru állapotba jutott, hogy gyógyintézetbe szállitották. — Korponán közelább érdekes természeti tünemény: kettős nap volt látható. — Debreczenben e napokban tejcsarnokszövetkezet alakult.

A nagy világ.

— **Mária Terézia főherczegnő kelengyéjének** legérdekesebb része a főherczegi rokonok által ajándékozott ékszerekből áll. Ezek között különösen feltünik a menyasszony szüleinek ajándéka. Ez egy gyémánt-diadém, mely természetes nagyságu rózsa-füzért ábrázol s az ékkövek pompája és nagysága által tünik fel. Egy más gyémánt-diadém, melyet Krisztina spanyol királyné, a vőlegény nővére, ajándékozott, hét nagy csillagból áll. Rainer főherczeg nászajándéka egy gyémántokból és smaragdokból készitett nyakék. Albrecht főherczeg egy csokrot ábrázoló brochet pompás solitairekből. Vilmos főherczeg gyémánt-bokrétát ajándékozott. A számos karperecz közül az ékkövek drágasága és pompája által egy körülbelül két ujjnyi széles karika válik ki, egymás mellé sorozott solitairekből, melyet Károly Lajos főherczeg küldött.

— **A bécsi román bál**, melyre Nikita montenegrói fejedelmet is várták, de nem jött el, nem volt oly látogatott, mint más években. A tánczterem pazarul volt diszitve délszaki növényekkel. A bál védnöke, Rainer főherczeg, másfél óráig időzött ott. Kiséretében voltak Coburg Fülöp és Nándor herczegek. A főherczeg hosszabb ideig mulatott a lady patronesszekkel: de Vaux bárónéval, Drasche bárónéval, Oppolzer bárónéval, Lindheim Clarisse asszonnyal, Dumba bárónéval stb. Több miniszter, képviselő, diplomata is megjelent a bálon. Hogy a bécsi román rők legszebb és legfiatalabb képviselői vigan tánczoltak, az magától értetik. Két alkalmi tánczszerzemény nagy tetszésben részesült. A női tánczrendek medaillont képviseltek, belsejében négy levelű lóherével.

— **Bécs viz nélkül.** Bécs polgármestere Uhl falragaszokon adta tudtára Bécs lakóinak, hogy mivel az időjárás folytán a vizvezeték forrásai kiapadtak, az egész vizvezeték-apparatus a szolgálat fölmondásával fenyeget és ezért kötelességévé teszi mindenkinek, hogy a csapok vizét kizárólag csakis a legszükségesebb esetekben használják. A hirdetés azzal végződik, hogy ha az időjárás nem fordul kedvezőbbre és ez a nagy takarékosság sem használ, teljesen el fogják zárni a vizvezetéket és a közönséget a nyilvános kutakra utalják. Ez az intézkedés egész Bécsben a legkellemetlenebb föltünést kelti.

Irodalom és müvészet.

— **Az „Általános Tanügyi Közlöny“** 8-ik száma igen érdekes tárgysorozattal jelent meg. Az első czikk Arkay Kálmántól, az „Iskola takarékpénztárak“-ról szól; érdekesen fejtegeti az iskolai takarékpénztárak hasznát és czélszerüségét. Ezután következnek: „Magyarositás-e vagy magyar nyelvterjesztés.“ A selyemtenyésztés. A tanitók piknikje. Irodalom. Vegyesek.

Az „Ember tragédiája“ németül. A „Főv. Lapok“ irja, hogy a Rudnay-család budapesti lakásán érdekes thea-estély volt, mely irodalmi érdekkel is birt. Rudnay Józsefné urnőt és még inkább édes anyját: Veresné-Beniczky Hermin urnőt, a nőképző-egylet elnökét, kegyeletes baráti emlékek kötik megyéjök elhunyt költőjéhez: Madách Imréhez, kinek világhirt érdemlő „Ember tragédiája“-nak egy uj német fordit ását mutatták be a meghivott társaságnak, a melyben ott voltak: Haynald bibornok, Szász Károly ref. püspök, Szontagh Pál és Vadnay Károly képviselők, Lovassy Ferencz, Mikszáth Kálmán stb. Párhuzamos felolvasás utján összehasonlitás történt az eredeti mü és a fordit ás számos részlete közt, a melyen Haynald bibornok maga is buzgó részt vett. Valóságos biráló bizottsággá alakult a szalon társasága s a birálat eredménye igen kedvező a fordit ásra, mely sok helyen bámulatraméltóan hü, kifejező és verselés tekintetében is sikerült. A fordító, mint befelentték, Lecheer Gyula tanár, ki derék munkát végzett. Müve megjelenésének azonban utjában áll egy körülmény, az t. i., hogy az elhunyt költő fia a német fordit ás jogát nemrég másra ruházta: Fischer Sándor budai takarékpénztári hivatalnokra, ki már szintén befejezett fordit ását Németország valamelyik nagyobb kiadó czége által jelenteti meg. Ekképp e nagy költeménynek létezik most már három-négy német müfordit ása is. Vajha franczia és angol csak egy-egy is volna.

SZINHÁZ.

— Arad, február 23. —

„A szerencse gyermeke.“

A közönség ma egy — mondhatjuk, fájdalmas — udvariassági actust végzett, meghallgatva Birch-Pfeiffer Sarolta érzékeny darabját, melyet Kükemezey Vilma k. a. jutalomjátékul választott. A kisasszony buzgósága és szorgalma, kétségkivül, megérdemli a tapsot és koszorút, melyekkel tisztelői kitüntették; de azt hisszük, a darab megválasztását nem kellett volna oly avatatlan tanácsadóra biznia, mint saját müizlése. „Üres, felületes jellemek, semmi erő és mélység, közönséges intrika, pityergő és orditozó nép“ — körülbelül igy jellemezte Vörösmarty a Birch-Pfeiffer darabjait, s ehhez a jellemzéshez nincs mit hozzá adnunk.

A darab különben — pont sureroît de malheur — öt felvonásból áll. Kükemezey k. a. (Hermance) jól tudta a maga szerepét, sőt alkalma volt megmutatni, hogy tudja a másokét is, kisegitve egyik szerencsétlen társát a szerep-nem-tudás hinárjából. Már ezért a gyöngéd vonásért is megérdemli, hogy ne irjunk róla annyi rosszat, a menynyit szomorú kötelességünk volna. *G—s.*

— **„A czigánybáró“.** Strauss János e legujabb operettje, melynek librettója tudvalevőleg Jókai regényéből készült, magyar nyelven legelőször Kolozsvárt kerül szinre, hol az erre vonatkozó előkészületek már serényen folynak.

Arad városi szinház.

Folyó szám 147. Évad-bérlet 119. sz.

Csütörtök, 1886. évi februárhó 25-ikén:

Az eleven ördög.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Soubise herczeg, Frankhon marsalja	Győre Alajos.
A herczegné	Závodszky Teréz.
Tibul de Hugeon báró	Boránd Gyula.
Hermine nővére	Herczeg Eugenia.
Letorières vicomte	**Kreczányi Sarlotta.**
Pomponius, nevelője	Tiszay Dezső.
Grevin, szabó	Landosz Albert.
Marianne, neje	Nyilas Ilona.
Rendőrtiszt	Sólyom Lajos.
Sapin, tejárus	Szabó Antal.
Desperiérres, tanácsos	Nyiinssy Mátyás.
Veronika, nővére	Váczy Vilma.
Margot, leánya	Serfőzy Etelka.

Kezdete 7 órakor.

Heti müsor.

Péntek, február 26. **„Kornélia“**, eredeti dráma 4 felvonásban.

Szombat, febr. 27. **„A herczegasszony vagy a montetlarconi összeeskivés“**, operette 3 felvonásban, Kreczányi Sarolta fellépte.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Ügyvéd által tett hirlapi közlemények megtorlása,** illetve kit terhel valamely közleményért a felelősség, nem tartozik a fegyelmi biróság hatáskörébe. A máramaros-szigeti ügyvédi kamara végzett: (1885. nov. 20., 238. sz.) Reisman Bertalan és Szamovelszky Lőrincz ügyvédek elleni fegy. ügyben. Vádlott ügyvédek ellen a fegyelmi eljárás és vizsgálat elrendeltetik. Mert a fönforgani látszó az 1874: XXXIV. t.-cz. 61. §. b) pontjába ütköző fegyelmi vétség csak a vizsgálat megejtése által hozható tisztába s ugyanesak ez uton lehet a Sz. Lőrincz által beadott nyilatkozatban foglaltakat, valamint az iratok közt fekvő hirlapban foglalt állitások valódiságát s ezeknek mely személyre vonatkozását kideriteni, stb. — A m. királyi Curia végzett: (1886. január 23., 598. sz.) Az első birósági határozat megváltoztatásával panaszos fegyelmi panasszival elutasittatik. Mert hirlapi közlemények megtorlása, illetve annak vizsgálata, hogy a kérdéses hirlapi czikknek ki a szerzője s kit terhel azért a felelősség, a sajtóvétségi biróság hatáskörébe tartozván, mig ezen illetékes biróság a sajtóvétség kérdésében nem határozott, ez iránt fegyelmi eljárás s vizsgálat elrendelésének helye nincs.

— **Váltójogi döntvény.** Oly óvás, melynek szövegéből kitünik, hogy nem a váltóbirtokos, hanem csupán megbizottjának megkeresésére lett felvéve, mint a v. t. 99. §. 2. pontjának intézkedésébe ütköző, visszkereset inditására nem alkalmas. A fizetés hiánya miatti visszkereset föntartására szükséges, hogy a váltó fizetés végett bemutattassék és ezen bemutatás óvással igazoltassék, ugyanezért a közjegyzőnek azon kérdése a telepesnél, vajjon a váltókibocsátó, elfogadó és forgató a váltó kifizetése végett nem jelentkeztek-e nála, a nélkül, hogy a váltó bemutattatott volna, a törvényszabta bemutatást nem pótolhatja és azért a visszkereseti jogot elenyészteti.

KIS LOTTO.

Brünn, 1886. február 24-én:

81, 36, 8, 72, 1.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **Ösztöndijas állomás** ürült meg a kolozsmonostori gazdasági tanintézetnél. Évi ötszáz forint jár vele s tanuló gazdák pályázhatnak rá, kik a gazdasági tanpályára szánják magukat. Aki az ösztöndijat elnyeri, arra kettős föladat vár. Segédkeznie kell egyrészt a növénytermelési szak tanára, másrészt a gazdaság vezetője mellett, hogy elsajátitsa az elméleti szakoktatás helyes módszerét s megismerkedjék a mezőgazdaság helyes kezelésével. A folyamodványt a földmivelési miniszterhez czimezve márcz. 15-ig kell beküldeni s melléklendő a keresztlevél s a gazdasági tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyitvány. A kik állatorvosi oklevelet szereztek, vagy gazdasági gyakorlatot tudnak kimutatni, előnyben részesülnek.

Szeszüzlet.

(Febr. 24.)

(B.) Készáru nagyban 24.25—24.50, kicsinyben 25.— hordó nélkül pr. 100 liter száz.

Budapesti gabnatőzsde.

(Febr. 24.)

Az üzlet szilárd, az árak 5 krral magasabbak. Tavaszi buza 8.21—8.23, tengeri május-juniusra 5.60—5.61, tavaszi zab 6.54—57, uj buza 8.50—8.53.

Budapest, február 24. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 104.25—; magyar papirjáradék 95.57—; magyar hitelbank 304.—; osztrák hitelbank 298.90. London 126.35; Páris 50.22.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, febr. 23. Csekély felhajtás folytán az eladók tartózkodók. Magyar uraságí öreg, nehéz 39.—.—40.—, fiatal nehéz 41.50—42.50, közép 41—42 forint, könnyű 39—40 forint, közönséges szedett nehéz 38—39 frt, közép 38—39 frt könnyű 39—40 frt. — Romániai átmeneti bakonyi nehéz —.—.— frt, átmeneti közép 35—36.— frt, átmeneti könnyű 35—36— frt, eredeti nehéz 38.—39 frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyű 35—37 frt. — Hizó egy éves élősulyban 26—28.50 frt, hizó két éves makkos élősulyban 4 százalék —.—.— frt, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalék levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4 százalékos levonással —.—.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetelek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. évi febr. hó 24-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	104.30
Magyar papirjáradék 5 sz.	95.70
Magyar vasuti kölcsön	153.25
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	113.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.25
Magyar földtehermentesitési köt. záradék	104.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.25
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	104.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.25
Horvát-Szlavon földtehermentesitési köt.	103.50
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	99.25
Magyar nyereményi-sorsjegy-kölcsön	119.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.50
Osztrák járadék papirban	86.25
Osztrák járadék ezüstben	86.25
Osztrák járadék aranyban	113.60
1860-iki osztrák államsorjegy	140.50
Osztrák-magyar bankrészvény	874.—
Magyar hitelbankrészvény	304.50
Osztrák hitelintézeti részvény	298.75
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.93
20 frankos arany (Napoleond'or)	10.01
Német birodalmi marka	61.80
London (3 havi váltókért)	126.35
20 markos arany	12.37

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

BUDAPESTI TŐZSDE.

Február 23.

	Pénz	Aru
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	104 40	104 70
„ „ papirjáradék adóment. 5%	95 30	95 60
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	152 50	153 —
M v. köl. 120 frt egyes dbkban	152 75	153 25
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 75	100 25
M. 1873. kel ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	126 75	127 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	113 50	114 50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	119 —	120 50
„ „ „ 50 frt drbja	118 50	119 —
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	123 75	124 50
M. k. földtm kötvények 5%	104 —	105 —
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 25	105 —
M. k. földtm kötvényektemesi 5%	104 25	105 —
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104 —	105 —
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	103 50	104 —
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104 25	105 —
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	97 —	97 50
Szölödézsmaválk. kötv. (100 frt) 5%	99 25	99 75
Pest város kölcsöne 1870 évből 6%	106 —	106 50
„ „ „ 1871. évből 6%	109 —	109 50
Budapesti föv. 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 50
Budapesti bankegys. részvényt.	99 —	99 50
Magy. ált. hitelbank	306 25	306 50
Magy. jelz. htl. II. kib. in. elismv.	122 75	123 25
Magy. lesz. és pénzváltó	91 75	92 —

	Pénz	Aru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	302 —	302 20
Osztr.-magyar bank	874 —	877 —
I. magyar iparbank	143 —	144 —
Pesti keresk. bank	614 —	616 —
Bécsi bizt. társulat	199 —	200 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	198 —	200 —
Első magy. általános bizt. társ.	3120 —	3150 —
Fonciere pesti bizt. társ.	69 —	70 —
Magyar-franczia bizt. társ.	195 —	200 —
Pannonia visszb. társ.	930 —	950 —
Concordia malom	590 —	600 —
Első budapesti malom	1315 —	1325 —
Erzsébet malom	269 —	270 —
Hengermalom	650 —	655 —
Luiza malom	310 —	312 —
Molnárok és sütök malma	435 —	438 —
Pannonia malom	740 —	750 —
Viktoria malom	300 —	302 —
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	186 —	186 50
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Északkeleti vasut 5%	175 —	175 50
Erdélyi vasut 5%	185 50	187 —
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut 4%	150 50	151 50
Magyar galiczian vasut 3%	176 —	176 50
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	172 50	173 50
Osztrák államvasut 3%	255 50	259 50
Pécs-barcsi vasut 3%	— —	— —
Tisza-vidéki vasut 3%	251 50	252 50
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	489 —	493 —

	Pénz	Aru
Pesti közuti vaspálya	558 —	560 —
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	360 —	365 —
Budapesti III. ker. takarékp.	77 —	78 —
Országos központi „	440 —	445 —
Pesti hazai első „	7025 —	7075 —
Egyesült Budapest fővárosi tkp.	460 —	450 —
Magyar ált. takarékp. részvény	88 —	88 —
Alagut	133 —	134 —
Általános waggon kölcs. társaság	82 —	80 —
„Franklin“-társulat	196 —	200 —
Ganz és társa vasö. és gépgyár	815 —	818 —
Gschwindt-féle szeszgyár	400 —	405 —
Gyapjum. és biz. I. magyar	268 —	273 —
Keresked. épülete	650 —	— —
Könyvnyomda „Atheneaum“	608 —	610 —
„ Pesti	1040 —	1060 —
Kőszénb. és téglagy. (Drasche)	247 —	248 —
Nemzetközi waggon-kölcsön.-részvénytársaság	84 50	85 50
Pesti építő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj. vasm. rvts.	85 50	88 —
Salgótarjáni kőszénb.	133 50	134 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár	168 —	200 —
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	— —	— —
Serfőzde első magyar	850	860 —
Sertéshizlaló	292 —	295 —
Sóskuti kőbánya	— —	— —
Spódium- és csontlisztgyár	— —	— —
Szálloda-részvénytársaság	116 —	117 50
Tégla- és mészégető ujlaki	178 —	180 —
Török dohányrészvény	78 —	79 —
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	258 —	260 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5%	103 25	104 25

Záloglevelek.	Pénz	Aru
M. földhitelint. papirérték 5½%	103 25	104 25
„ „ „ 5%	102 —	102 50
„ „ „ 4½%	98 50	99 —
„ „ arany v. ezüst 5%	131 50	— —
„ jelzálogbank 5½%	101 50	101 90
„ „ 5%	99 75	100 90
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	99 75	100 25
Osztr.-magyar bank o. é. 4½	102 50	103 25
„ „ „ „ „ 4½%	102 25	102 —
„ „ „ „ „ 4%	98 75	99 50
Pesti m. keresked. bank 6%	102 75	103 —
„ „ „ „ 5½%	101 50	102 —
„ „ „ „ 5%	99 75	100 —
Albina tak. és hitelint. 5%	100 —	101 25
Elsöbbségek.		
Budapesti láczhid 5%	104 —	104 —
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99 25	100 25
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9 —	9 —
Osztrák vörös kereszt-egylet	14 —	14 50
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 93	5 96
Cs.-kir. arany (kör)	5 87	5 90
Osztrák-magyar 8 frtos arany	10 —	10 03
20 frankos arany	10 —	10 03
Osztrák és magyar ezüst	— —	— 02
Német birod. bankj vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 80	61 95
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61 85	62 10
Amsterdam 100 hollandi frtért	104 70	105 10
Páris 100 frankért	50 25	50 15
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér.	50 —	50 10
London 10 font sterlingért	126 30	126 70

2757/1886.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi LXIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezenuel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. é I. adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb adótartozásaikat azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régibb adótartozások azonnal, a f. évi I. adórészlet pedig február hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján és a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy az I. adórészletre nézve **február hó 24-től** kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adóhátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1886. évi február hó 16-án.

A városi tanács.

611/1886. Kisjenői szolgabiróságtól.

Pályázati hirdetmény.

A Vadász, Talpas, Simonyifalva és B.-Zerind községekből Vadász község székhelylyel alakitott XVX számu egészségügyi körben üresedésben levő **körorvosi állásnak** választás utján leendő betöltésére határnapul **f. é. márczius hó 15-ik napjának d. e. 10 órája** Vadász község házához kitüzetik.

Pályázni óhajtók felhivatnak, miszerint az 1871. évi XVIII t.-cz. 74. §-a és az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-a értelmében felszerelt a magyar és román nyelv tudását igazoló okmányokkal ellátott kérelmüket f. évi március 14-ig a **kis-jenői szolgabirói hivatalnál** annál bizonyosabban adják be, mivel az azon határidőn tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak

A körorvos évi javadalmazása a 4 községtől 600 frt, beteglátogatásért esetenként nappal 20 kr., éjjel 40 kr. Vadászon, mint a kör székhelyén a halott-kémlelést teljesiteni tartozván, ezen vizsgálatok után esetenként 20 kr. dijjazást nyer.

Kisjenő, 1886. február 16.

140—3.3 Péczely, szolgabiró.

1171/886. csőd.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint csődbiróság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint Dreichlinger Sigmond vinyesdi kereskedő csődügyeben azon kérdés tárgyalására: ha valjon a Munk H. és fiai szlatinai czég által több vinyesdi lakostól megvett telek-ré zletek a közadós telekkönyvileg biztositott követeléseivel szemben vevő czég nevére tehermentesen lenhatók-e? a hitelezők összehivása elrendeltetett.

Minélfogva vb. Drechlinger Sigmond tudva nem lévő csődhitelezői, illetve ezek jogutódai felhivatnak, miszerint **a f. é. márczius hó 13-ik napjának d. e. 9 órára** a 20. sz. hlv. helyiségben kitüzött tárgyalásra annál bizonyosabban jelenjenek meg, minthogy a meg nem jelenőkre nézve vélelmeztetni fog, hogy a jelzett tehermentes leirásba feltétlenül beleegyeznek.

Az aradi kir. tszék mint csődbiróságnak 1886. évi febr. hó 17-én tartott üléséből.

Fábián, elnök. 145—1.3 **Kovács Béla,** tjegyző.

1747/1886.

Hirdetés.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vizjogról szóló 1885· évi XXIII. t. cz. 1886. évi január 1-től kezdve életbe lépett. Mindazok, kik a a Maros folyó, tó vagy mesterségesen előállitott vizet öntözésre, talajjavitásra, nemkülönben ipari czélokra felhasználni akarják, kik az előbb felsorolt czélokra vizduzzasztó müveket akarnak felállitani, kik mezőgazdasági vagy ipari érdekek végett idegen területen való vizvezethetés tekintetéből viziszolgalmat óhajtanak szerezni s végre, kik a viz kihasználására társulatokat akarnak alakitani: tartoznak a hivatolt törvény végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a nagymélt. közmunka és közlekedési m. kir. miniszter urral egyetértőleg **1885. évi decz. 31-én** 45689. sz. a. kibocsátott „Általános rendelet“ értelmében eljárni és a szükségelt jog vagy engedély kinyerése végett azon rendeletben megnevezett illetékes hatósághoz fordulni.

Arad, 1886. február 6-án.

A városi tanács.

Fővárosi Hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletrészjegyeir (110 frt) ugy Buda pesten az igazgatóságnál, mint vidéken az **erre felhatalmazott képviselőségeknél** folyton elő lehet jegyezni. A tagok **50—1000 frtig,** kedvező feltételek mellett, **személyes hitelre is,** melynek müvelése az intézet egyik főczélja (váltó és jótálló nélkül) csekély, mind n 100 forint után csupán

heti 50 krral törleszthető kölesönt

nyerhetnek, 6 százalékos kamatra, ugy hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelü egyénre (nőkre nézve is) előnyős és ajánlatos.

Bővebbet a képviselőségeknél vagy az igazgatóságnál, **(VIII. Főherczeg-Sándor-utcza 32.)** hol egyszerü levélbeli kérdezősködésre részletes felvilágositások készséggel adatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

119—8.12 **Az igazgatóság.**

Hirdetmény.

Arad sz. k. város törvényhatósági bizottságának 3237/131 81 sz. a. kelt s a nagym. m. k. belügyminiszterium 54184/1881. sz. a. kelt intézményével helyben hagyott szabály-rendelet alapján a ház-, kert-, szőlő és földbirtokosok és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban, kertjökben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken található gyümölcs és diszfákról, bokrok- és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrüket **f. é. márczius 15-ig** leszedessék és azokat tüzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégettessék, tavasz és nyár folyama alatt mutatkozó hernyókat és hernyóhálókat mutatkozásukkor azonnal leszedessék és elégettessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fentebbi kötelezettségének eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

A hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a mellett hogy az általuk elmulasztott munkálat az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni, 25 frt. erejéig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frt-ig fognak az elkövetett kihágásért büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztitó éneklőmadarak kimélése különösen ajánltatik a lakosság figyelmébe.

Aradon 1886. január 29-én.

Urbányi, főkapitány.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegyében bekebelezett Megyes-Bodzás községében a községi orvosi állás megüresedvén, — arra ezennel pályázat nyittatik.

Évi fizetés 600 frt, nappali látogatásért 30 kr., éjjeliért 40 kr, halott-kémlelésért 20 kr. dij jár.

Folyamodni szándékozók felhivatnak, miszerint szabályszerüen felszerelt kérvényeiket folyó évi **márczius hó 25-ig** alólirott szolgabirósághoz beküldeni, mivel **f. é. márczius hó 26. napján** megtartandó választáson a későbben beérkezendő kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Eleki szolgabiróság, 1886. febr. 20.

142—3.3. Szentes Károly, szolgabiró.

Az 1885. évi országos kiállitáson **nagy éremmel** kitünttetetett: **Verseny és kivitelképességért, nagyban termelés és fontos javitásért.**

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

s müvegészeti laboratoriuma

ARAD, Szabadságtér 1-ső szám.

A PO-HO

Chinából hozzánk származó gyógyszer rövid idő alatt Európaszerte biressé lett s orvosi körökben is feltünést keltett azon hatalmas erejénél fogva, melylyel az eddigi gyógymódokkal a legtöbb esetben daczoló betegségek, mint migrain vagy féloldalu fejfájás ideges fogfájás, fejzsába, sőt még a gyomorzsába és egyéb idegbajok is — vele gyorsan és kiváló sikerrel gyógyithatók.

Használati utasitás: Ujhegygyel 1—2 cseppet kell dörzsölni a szerént, a mint az ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik erösebben, a homlokon vagy halántékon migrain esetében; az arczcsonton arczzsábánál; fejtetőn vagy tarkon egyéb fejfájásnál; az áll kapczán ideges fogfájás esetében, a gyomor tájon gyomorzsábánál, vagy hystericus hányingernél.

A Po-Ho különben is igenilló essentia lévén a bekent helyeken az elillanást gyenge legyezgetés által elősegithetjük, mi a hatást fokozza. Mivel elillanása közben a szemet könnyzésre ingerli, czélszerü azt ilyenkor behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosi szaklap a „Wiener medizinische Wochenschrift“ a Po-Ho felöl következőleg nyilatkozik:

„A Po-Ho itt orvosi, valamint a közönség körében valóságos feltünést okoz. Hatása migrain, fejfájás és neuralgia esetében valóban meglepő, 1—2 csepp a fájdalmas helyre bedörzsölve elegendő a fájdalom azonnali csillapitására. Ezen gyógyszer sokszoros tapasztalás után a legmelegebben ajánlható.“

Ára egy kis üvegnek 85 krajczár.

Kapható Aradon:

Rozsnyay Mátyás,

gyógyszertárában

Szabadságtér 1-ső szám.

MAROS-SZLATINA ÉS ILTYÓI URADALMAK

tűzifa

főraktára

TRAYTLER ANTAL-nál

Aradon.

134—4.10

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet“ Aradon.